

FORBILDE

Marco og de gode hjelperne

Hadde det ikke vært for gode hjelpere, tror Marco Elsafadi at han fort kunne levd et liv på kant med loven.

TEKST: ASTRID HAUGE RAMBØL, BERGEN
FOTO: PAUL S. AMUNDSEN, BERGEN

Moderne tider LIVET

MARCO ELSAFADI

Yrke: Foredragsholder og programleder i TV 2.

Alder: 39 år ung.

Sivilstand: Samboer med vakre Solveig Robberstad Naess.

Hvor er du i livet? Akkurat der jeg ønsker å være og på riktig vei framover.

PÅ SPARKET

Hva slags musikk hører du på?

– Mye forskjellig, som Coldplay, Michael Jackson, Emilie Nicolas, Highasakite, Sia, Laleh og så videre.

Hva er din favorittfilm?

– Jeg elsker gode komedier, men den filmen som har gjort sterkest inntrykk opp gjennom tida, er «American History X».

Hvilken bok har gjort sterkest inntrykk på deg?

– «Du ser det ikke for du tror det» av Inga Marte Thorkildsen, som handler om vold og seksuelle overgrep mot barn i Norge. Anbefales på det sterkeste.

Postmannen Hans

Elsafadi var bare tre måneder da familien bestemte seg for å flykte til Vest-Tyskland. Mange år tidligere flyktet foreldrene hver for seg fra Palestina til en flyktingleir i Tripoli i Libanon. Det var der de traff hverandre. I flyktingleiren fikk de først en datter, så tre sønner. Da yngstemann Elsafadi ble født, kom krigen nærmere, og tilværelsen ble for farlig.

I Berlin spilte brødrene fotball i gaten. Postmannen Hans så de brødrene som spilte og spurte mora om de ikke skulle bli med på et lag. Mora ville ikke sende de tre brødrene med T-banen alene, men da tilbud postmannen seg å kjøre brødrene til trening to ganger i uka. At han brydde seg, var sannsynligvis avgjørende for at idrett ble en viktig

del av livet til brødrene Elsafadi. Det kom godt med, særlig da gjengmiljøet ble fristende for Elsafadis tre år eldre bror. Heldigvis tok foreldrenes tålmodighet med tyske myndigheter slutt omtrent samtidig. Etter ti år var de lei av å ikke få permanent oppholdstillatelse i Vest-Tyskland. De hadde hørt at sjansen var større i Norge.

Eksotisk tilskudd

Familien Elsafadi ble den første innvandrerfamilien i Kragerø da de kom i 1987. Naboen tok dem godt imot, og det ble skrevet om dem i avisa. Familien var eksotisk kost i den lille sørlandsbyen.

Her ble basketball tingen for brødrene Elsafadi. Konkurransen mellom brødrene var knallhard og all treningen ga resultater. Før Elsafadi var ferdig på videregående, flyttet han for å spille på Kristiansand Pirates – i eliteserien.

Brødrene hadde også fått en ny helt: basketballeren Kamran Elahi. Men for Marco var det brødrene som var de viktigste forbildene.

– Når jeg ser tilbake på hvorfor jeg er avholds og hvorfor jeg spiller basket, store valg jeg tok i ungdomstida, så er det fordi mine helter både spilte basket og var avholds begge to.

Storebrødrene ble igjen påvirket av basketballeren, som også var avholds. Elsafadi leverer liten tvil om hvilken påvirkning storesøsken kan ha:

– Hvis begge brødrene mine hadde drukket alkohol, hadde det da vært sjans for at jeg var avholds? Nei, null sjanse!

Som russ hadde han mange fester på hybelen i Kristiansand. Ingen hadde fått vite det om han tok seg en øl eller to.

– Men jeg visste at brødrene mine ikke hadde smakt alkohol, og da kunne ikke jeg være den som smakte heller. Heltene dine bestemmer.

Elsafadi blir forbilde

Etter videregående jobbet Elsafadi et år som assistent på en skole for nyankomne flyktninger som skulle lære norsk før de ble overført til vanlig skole. Jobben hans var å være et godt forbilde for guttene. Noen av dem var veldig utagerende.

Det var her Elsafadi for første gang merket at han selv ble sett på som et forbilde. Han fikk kontakt med ungdommen, og de respekterte ham

STJERNEN: Marco Elsafadi kunne blitt gjengkriminell i Berlin, men endte opp som basketballspiller og rollemodell for ungdom i Bergen.

og så opp til ham. Planen om politiskolen forsvant; nå ville han fortsette å jobbe med ungdom.

Basketspillingen trakk ham til Ulriken Eagles i Bergen. Der fortsatte Elsafadi å bruke mye tid med ungdom. Engasjementet vokste i takt med stjernestatusen, og entusiasmen for basket vokste i Norge. Elsafadi så at han kunne bruke statusen til å hjelpe andre.

I 2000 startet Ulriken Eagles og Utekontakten i Bergen kommune prosjektet New Page. Oppdraget var å håndtere de ti mest voldelige guttene i byen mellom 14 og 18 år. Elsafadi ble involvert fra starten.

Rollemodellene i New Page tok seg tid til å bli kjent med ungdommene og lagde skreddersydde opplegg for hver av dem.

Etter hvert trakk kommunen seg ut, men Elsafadi ville ikke at tilbudet til ungdommene skulle forsvinne. Bare et par og tjuer år gammel tok Elsafadi opp et privat lån av broren på et par hundre tusen kroner for å etablere New Page som stiftelse. Først i Oslo, så i Bergen.

– Hadde sønnen min, dersom han var 23 år gammel, sagt til meg i dag: «Jeg skal ta et privat lån for å etablere egen organisasjon og

«Jeg visste at brødrene mine ikke hadde smakt alkohol, og da kunne ikke jeg være den som smakte heller»

MARCO ELSAFADI

jobbe med barnevernsting som jeg ikke er utdannet til», så hadde jeg sagt at det ikke er særlig klokt.

Da Elsafadi etablerte avdelingen i Bergen, ble restauranten T.G.I. Friday's i Bergen sentrum brukt som kontor. Etter ti år hadde stiftelsen 80 ansatte som fulgte opp barn på oppdrag for barnevernstjenesten. Elsafadi kunne begynne å fortelle den ene solskinshistorien etter den

andre. Med gode rollemodeller fikk mange ungdommer en ny retning gjennom New Page.

Men mørke skyer dukket opp i horisonten: anbudssprosesser. Barnevernstjenestene skulle ut på anbud. På én dag ble 16 kontrakter med barnevernet i Bergen kommunen sagt opp.

Anbudssprossene ble slutten for New Page. Elsafadi hadde håpet av det ville bli konkurranse om å levere de beste tjenestene, men pris ble avgjørende.

– Hadde vi villet, kunne vi tatt inn flere barn per voksen og melket systemet på den måten. Men det hadde ikke vært forsvarlig. De beste blir ikke prioritert, det handler bare om penger.

Elsafadi smiler stort sett hele tida. Men ikke nå.

– Jeg blir oppgitt og lei meg på de barnas vegne, for de tapte, og fortsetter å tape når pris fremdeles er gjeldende i anbudene. Jeg blir forbannet.

Indrefileten i livet

Flere kamper har stått i kø i Elsafadis liv. Et år for New Page måtte gå tapt, kjempet Elsafadi en annen tøff kamp. Han ble rammet av det

«Jeg har oppfordret mange til å bli alvorlig syke en liten periode»

MARCO ELSAFADI

sjeldne syndromet Guillain-Barré og ble lam fra brystet og ned. Etter nesten et halvt år på Haukeland Universitetssykehus kjempet Elsafadi seg ut av rullestolen.

I dag vil han trekke fram de positive sidene ved sykehusoppholdet.

– Det ble enormt gode samtaler. Folk legger til side alt og snakker om det som er viktig. Du kommer til indrefileten av hva livet handler om.

Han oppdaget hvor mye han undervurderte sin egen verdi.

– Du får ikke mer presis tilbake-melding på hva du betyr for folk enn når du er nede for telling. Da tar folk seg tid til å komme og fortelle hva du betyr for dem. Jeg har ofte spøkt med at jegunner alle å bli alvorlig syke en

liten periode, for å kjenne på dette. Så bør de bli friske igjen.

Etter sykdommen og kampen ut av rullestolen ga Elsafadi seg selv i oppgave å vise folk rundt han hva de betyr for ham, slik de viste det da han var innlagt.

Han blir trist når venner forteller om kriser og problemer i etterkant.

– De sier at de ikke ville være til bry for meg. De var redde for å være en belastning i mitt liv. Men hvis spor har viet livet mitt til å hjelpe andre, og en nær venn har problemer, da ønsker jeg jo å bli involvert.

– Det er vår største felle som fellesskap: at vi ikke skal være til bry. Det gjelder både på arbeidsplasser, blant venner og i familien.

Når han har holdt foredrag på arbeidsplasser, har han ofte spurt folk om hvordan de opplever det hvis kollegaer spør om hjelp. Folk svarer at det er en tillitserklæring. Men hvis han spør hva de føler når de selv spør om hjelp, er svaret at de føler de er en belastning.

– Man må oppfordre til mer «mas». Hvis vi hele tida prøver å ikke være til bry, da skaper vi avstand. Jeg har veldig tro på å være litt til bry, da kommer vi nærmere hverandre.